

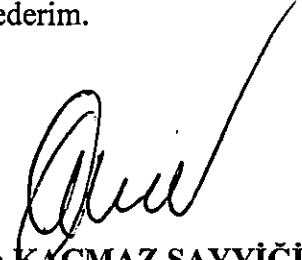
TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 11627
Tarih : 24.04.2025

10/2657

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Siyasi iktidarın ekonomik ve politik tercihleriyle birlikte yoksulluk ciddi boyutlara ulaşmış, yurttaşların temel ihtiyaçlarına yönelik fahiş zamlar yurttaşlar için yaşamı daha da zorlaştırmıştır. Özellikle elektrik ve doğalgaza gelen zamlarla hem yurttaşın ucuz ve temiz enerjiye erişim hakkı kısıtlanmış hem de kontrol altına alındığı söylenen enflasyon yeniden tetiklenmiştir. AKP döneminde enerji zamları süreklilik kazanmıştır. 2022 yılında elektriğe yüzde 127'leri bulan zamlar yapılırken son olarak 5 Nisan 2025 tarihinde yüzde 25 zam yapılmıştır. AKP döneminde faturalar katlanarak artmış, 2021'de 183,4 TL gelen elektrik faturası 2025 yılında -yüzde 224,8 zamlanarak- 595,8 TL'ye kadar çıkmıştır. Bu vahim tablonun en önemli sebebi ise enerji sektöründe yapılan özelleştirmelerdir. Zira elektrik faturalarının büyük bir kısmı kullanım bedelinden değil, özel şirketlere ödenen dağıtım bedelinden oluşmaktadır. Bu sebeple yurttaşın astronomik elektrik zamlarıyla birlikte yaşadığı mağduriyetin araştırılarak buna yol açan etkenlerin belirlenip elektrik hakkına erişimin ucuz ve kolay hale getirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Gülcan KAÇMAZ SAYYİĞİT

Van Milletvekili

GEREKÇE

Gelişen dünyada elektrik enerjisi insanlık için vazgeçilmez temel ihtiyaçlardan birisi haline gelmiştir. Bu sebeple elektrik enerjisinin doğaya zarar vermeden yurttaşlar için erişilebilir hale getirilmesi büyük önem taşımaktadır. Fabrikalardan konutlara sanayiden gündelik yaşama değin her alanda elektriğe ihtiyaç duyulmaktadır. Buna rağmen Türkiye’de temiz ve ucuz enerjiye erişim sorunu hala çözülememiş bilakis AKP iktidarları döneminde uygulanagelen enerji politikalarıyla dolayısıyla ucuz enerji ulaşım daha da zorlaşmıştır.

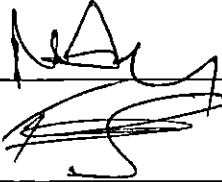
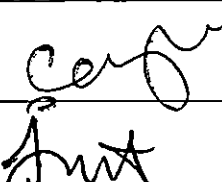
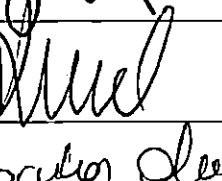
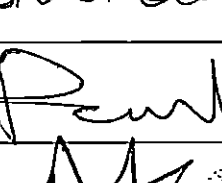
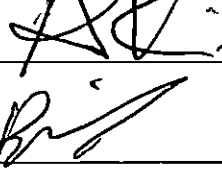
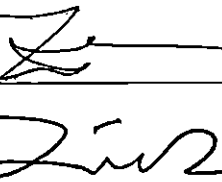
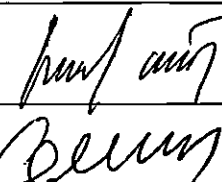
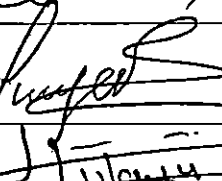
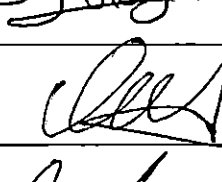
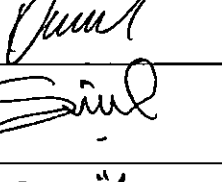
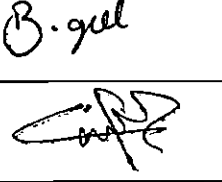
Bu dönemlerde enerji kullanımı daha da pahalı hale gelirken enerji şirketlerinin kârı katlanmıştır. Özellikle 2002 yılından itibaren yapılan özelleştirmelerle yurttaşın elektrik enerjisine ulaşımı bir çileye dönüşmüştür. Geline aşamada Türkiye enerji piyasası Cengiz Holding, Kolin İnşaat, Limak Holding gibi şirketlere teslim edilerek elektrik dağıtımında bir tekel oluşturulmuştur. Buna bağlı olarak yıllar için özel şirketlerin elektrik dağıtımındaki payı istikrarlı bir şekilde artarak bugün %100’e ulaşmıştır. TEDAŞ’ın özelleştirilmesiyle birlikte her bir bölgenin dağıtım ve iletim hizmetleri şirketlere peşkeş çekilirken oldukça ucuz bedellerle kamu bankalarından krediler sağlanarak sermayedarların zarar etmemesi için her türlü kolaylık gösterilmiştir. Buna karşın yurttaşın payına ise her yıl astronomik oranda zamlar düşmüştür.

Elektriğe yapılan zamların grafiğine bakıldığında 2022 yılından itibaren ciddi bir yükselişin olduğu göze çarpmaktadır. Öyle ki TÜİK verilerinde de konutlarda, 1 kWh elektrik için tüketicilerin 2022 yılı I. döneminde ödediği tutarın bir önceki döneme göre %53,9 arttığını ortaya koymuştur. 2022 yılında belirlenen Kwh’ın üzerindeki tüketim için yapılan zam oranı ise %127 olmuştur. 2023 yılında her ne kadar mesken aboneleri için elektrik tarifi sabit kalsa da sanayi, tarım ve ticarethane abonelerine yönelik %20’lik bir zam yapılmıştır. 2024 yılında da elektriğe %38 zamlarla birlikte 100 kilovatsaat elektrik tüketimi olan bir mesken abonesi için ödenecek tutar 207,23 TL’ye kadar çıkmıştır.

Yine 5 Nisan 2025 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yurttaşın konutunda kullandığı elektriğe %25 zam yapılmıştır. Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) “düşük kademedeki konutların faturalarının yüzde 70,9’unun dağıtım bedelinden oluştuğu” vurgusu yaparken Nisan 2025 itibariyle düşük tüketimli konut faturasının yalnızca yüzde 19,1’inin enerji bedelinden oluştuğunu belirtmektedir. Çünkü birçok defa doğrudan dağıtım şirketlerine giden dağıtım bedeline yapılan zammın oranı Nisan 2025’te %34,5 düzeyindedir. Dolayısıyla yurttaşların ödedikleri faturaların büyük bir kısmı kullandıkları elektrik bedelinden değil, şirketlere ödedikleri dağıtım bedelinden oluşmaktadır. EMO’nun yaptığı güncel hesaplamalara göre; 1 Nisan 2021’de 4 kişilik ailenin elektrik asgari faturası 183,4 TL iken dört yılda bu rakam yüzde 224,8 artışla 595,8 TL’ye yükselmiştir.

Kamu kuruluşu olan Elektrik Üretim Anonim Şirketi’nin (EÜAŞ) yurttaşın ucuz elektrik elde edecek altyapıyı sağlamaması mağduriyetlerin temelini oluşturmaktadır. Çünkü EÜAŞ’ın ucuza şirketlere sattığı elektrik, dağıtım payının da etkisiyle daha pahalı olarak hanelere ulaşmaktadır. Bugün görevli tedarik şirketleri aldıkları elektriğin %45’ini EÜAŞ’tan satın alırken elektrik satışından elde ettikleri kârın 4-5 kat olduğu uzmanlarca belirtilmektedir. Bu döngüde EÜAŞ, halkın vergileriyle ürettiği elektriği uygun bir fiyatta erişilebilir hale getirememekle birlikte büyük bir görev zararı da söz konusu olmaktadır. Öyle ki EÜAŞ’a yapılan görev zararı ödemesi 2024’te bir önceki yıla göre yüzde 176 artarak 213 milyar 736 milyon TL’ye kadar çıkmıştır.

Gündelik yaşamın vazgeçilmezi olan elektrik, doğalgaz, gıda, sağlık, eğitim gibi temel ihtiyaçlara erişimde yaşanan sorunlara Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin kayıtsız kalmaması gerekmektedir. Çünkü temel yaşam ihtiyaçlarına yönelik astronomik artışlarla toplumsal yaşamın dengesi bozulurken gelir adaletsizliği ile yoksulluk da derinleşmektedir. Özellikle A'dan Z 'ye yurttaşı her açıdan etkileyen elektrik zamlarının yarattığı mağduriyetin derhal araştırılarak toplumsal adalet ve eşitliğin sağlanması amacıyla araştırma komisyonu kurulması elzemdir.

1	NEJLA DEMİR	AĞRI	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
5	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
6	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	